

קו לעובד דו"ח שנתי

קו לעובד
Worker's Hotline
عنوان العامل

קו לעובד חוגג 30 שנות פעילות

תוקעים טריז במנגנון הניצול. קו לעובד מציע כתובת למהגרי עבודה, מבקשי מקלט, ישראלים ופלסטינים. לצדם נעמוד ועבורם ניאבק.

זה המקום להודות למתנדבות, לצוות, לפעילים ולתומכים שלנו על ההתייצבות והמחויבות להגנה על זכויות העובדות והעובדים בישראל.

בברכה,
עדי מעוז, מנכ"לית
קו לעובד

האירוע היווה הזדמנות לעצור ולהתבונן על התפקיד של קו לעובד בהובלת שינויים רבי משקל בשוק העבודה ועל העמידה האיתנה לצדם של העובדים הפגיעים בישראל. הארגון נאבק נגד מדיניות המאפשרת ניצול עובדים ועובדות בחסות הלחץ שמפעילים כוחות כלכליים ופוליטיים המפקיעים את האנושיות שלהם. משכך, הפרקטיקה מאחורי העשייה של קו לעובד מערערת על היחס לעובדים כסחורה.

חגיגות ה-30 העניקו לנו הזדמנות לחגוג יחד, כקהילת אנשים שנאבקים יום יום כדי להבטיח את כבודם ופרנסתם של עובדים ועובדות - אנשים שרבים היו מעדיפים שיישארו בשולי שוק העבודה.

כאשר עובד או עובדת מקבל/ת סיוע, כאשר מישהו/י עומד/ת על זכויותיו - אנו

שלושים שנה שקו לעובד עומד על זכויותיהם של העובדים/ות המצויים בשולי שוק העבודה, מזהה מגמות והפרות שיטתיות של זכויותיהם ופועל ללא לאות כדי לגדוע תופעות אלה וליצור מבני העסקה הוגנים. עם הזמן הפך קו לעובד לכתובת כמעט בלעדית לעובדים/ות הללו. הארגון חתום על מהפכות של ממש בשוק העבודה, שהיריעה הקצרה מלמנות את כולן, בהן קידום חוק הגברת האכיפה אשר הביא להרחבת והעמקת הפיקוח של משרד התמ"ת על מעסיקי עובדי קבלן ומזמיני שירותים מעובדי קבלן; המאבק בדמי התיווך המופקעים וקידום הסכמים בילטרליים; ביטול חוק הפיקדון שגזל 20% משכרם של מבקשי המקלט, ועוד הישגים רבים.

בנובמבר 2021 ציינו שלושים שנות פעילות לקו לעובד באירוע חגיגי בסרייא ביפו, יחד עם פעילים, מתנדבים, אנשי צוות וועד מנהל מהעבר וההווה ותומכינו היקרים.

תוכן העניינים

אודות קו לעובד

4

2021 במספרים

5

עובדים מוחלשים בישראל

6

מה עשיונו ב-2021

8

תמיכה בעובדים

9

ניטור הפרות זכויות עובדים/ות בשוק העבודה

10

שינוי מדיניות

11

דו"ח נספח

12

התומכים שלנו

13

הצוות שלנו

14

הוועד המנהל

14

תמיכה בקו לעובד

15

אודות קו לעובד

עמותת קו לעובד הוקמה בשנת 1991 ופועלת מזה שלושה עשורים כדי להגן על זכויות העובדים המקופחים ביותר במשק הישראלי, ללא הבדל דת, מין, לאום ומעמד אזרחי. העמותה מסייעת לעובדות/ים אזרחי ישראל, למהגרות/ים עבודה, לעובדות/ים פלסטינים מהשטחים הכבושים, לפליטות/ים, למבקשי מקלט ולקורבנות סחר בבני אדם.

הסיוע ניתן לעובדים באופן פרטני, ובמקביל לו פועל קו לעובד לזהות ולנטר מגמות של הפרת זכויות עובדים/ות בשוק העבודה, מקדם שינויי חקיקה, ועוסק בהעלאת מודעות ציבורית בנוגע לזכויות עובדים.

בעמותה מועסקים 20 אנשי צוות לצד למעלה מ-60 מתנדבים/ות מיומנים/ות.

הארגון מנוהל ע"י ועד מנהל בן 8 חברים/ות.

צילום: אורן זיו

2021 במוספרים

למעלה

140,000-1

איש עקבו אחר 8 עמודי הפייסבוק שלנו, המנוהלים ב-6 שפות שונות

הפצנו

20

עלוני מידע בשמונה שפות שונות

הגשנו

7

עתירות לבג"ץ לקידום הגנה על זכויות העובדים בישראל

תרמנו

82-1

פרסומים בתקשורת אשר חשפו את תנאי העסקתם של העובדים המוחלשים בישראל

החזרנו למעלה

33.5 מיליון ₪

לעובדים: כספים שהגיעו להם לפי חוק בשכר וזכויות סוציאליות שלא שולמו להם

ניהלנו למעלה

3,573-1

תיקים פרטניים וסייענו במיצוי זכויות לעובדים מיותר מ-40 מדינות

בשנת 2021 ציינו

★ 30 ★

שנות פעילות

העשייה כולה נשענת על תקציב שנתי

בסך

4.1 מיליון ₪

העמותה מורכבת

20-1

אנשי צוות, ולמעלה מ-60 מתנדבים שעברו הכשרה בתחום זכויות עובדים.

קיימנו קבלות קהל מדי יום בשני המשרדים שלנו, בתל אביב ובחיפה ובשטח, ושירתנו עובדים באופן מקוון

8-1

שפות שונות

פרסמנו

18

דו"חות וניירות עמדה

קיימנו

25

סדנאות

עונת המהלעין ביוניאל 2021

עובדים מוחלשים בישראל

צילום: אורן זיו

**עובדים מוחלשים בישראל
סובלים מהפרות נרחבות של
זכויותיהם בעבודה, בעוד
שהאכיפה וההרתעה מצד
המדינה אינן יעילות**

לצד מהגרי העבודה ומבקשי המקלט מטפלת העמותה בפניותיהם של **ישראלים בעלי הכנסה נמוכה**, המשתכרים 6,500 ש"ח לחודש ופחות, בהם מספרים גבוהים של יוצאי אתיופיה וברית המועצות לשעבר, אזרחים פלסטינים וחרדים. כשליש מכלל העובדים הישראלים מועסקים במשרות שעתיות או בהעסקה קבלנית.

עובדים מוחלשים בישראל סובלים מהפרות נרחבות של זכויותיהם בעבודה, בעוד שהאכיפה וההרתעה מצד המדינה אינן יעילות.

מועסקים ללא היתר עבודה. אוכלוסיית עובדים זו סובלת מהפרת זכויות בעבודה כמעט בכל היבט, ונאלצת לשלם דמי תיווך בלתי חוקיים.

כ-28,000 **פליטים ומבקשי מקלט**, רובם המכריע מאריתריאה ומסודן, מועסקים בישראל בניקיון, במלונאות, במסעדות ובעבודות אחרות. רובם עובדים באמצעות חברות קבלן ולעיתים באופן לא מתועד. מעמדם בישראל נותר בלתי יציב והם חשופים להפרת זכויותיהם בעבודה, פיטורים שלא כחוק, הלנת שכר ואי תשלום זכויות סוציאליות.

למעלה מ-115,000 איש עוזבים את מולדתם ומגיעים לעבוד בישראל במגוון משלחי יד:

- כ-25,000 אזרחי תאילנד מועסקים **בחקלאות** באמצעות הסכם בילטרלי ולצדם כ-4,000 "סטודנטים" ומשתלמים ממדינות מתפתחות, המגיעים לתכניות עבודה/לימודים חד-שנתיות. ענף החקלאות נותר אחד מענפי העבודה הפוגעניים ביותר בישראל, זאת לאור העבודה הקשה והבידוד הגיאוגרפי-חברתי של העובדים. עובדי החקלאות מהווים מספר לא מבוטל מסך מקרי הסחר בתחום העבודה המוכרים על ידי ישראל מדי שנה.

- למעלה מ-70,000 **מטפלים סיעודיים**, בעיקר נשים, מגיעים/ות מדרום מזרח אסיה ומזרח אירופה ומטפלים באנשים מבוגרים ובבעלי מוגבלויות. הם/ן נדרשים/ות להיות זמינים/ות בכל שעות היממה, שכן חוקי שעות עבודה ומנוחה אינם חלים עליהם/ן. לעתים קרובות העובדים/ות משלמים/ות דמי תיווך בלתי חוקיים כדי לקבל אשרת עבודה בישראל, מה שהופך אותם/ן לפגיעים/ות יותר לניצול ושעבוד חוב.

- למעלה מ-18,000 **עובדי בניין**, המגיעים בעיקר מסין, טורקיה ומזרח אירופה, מועסקים בעיקר בעבודות רטובות ומסוכנות באתרי הבנייה. העובדים נמצאים בסיכון גבוה לפציעה ומוות כתוצאה מתנאי בטיחות ירודים וחשופים לסחר והחזקה בתנאי עבדות.

למעלה מ-100,000 **פלסטינים מהגדה המערבית** נכנסים מדי יום לישראל וממתינים בתורים ארוכים במחסומים. מרביתם, להלן כ-70% מהם, עובדים בבניין. לפי הערכות, כ-30,000 מועסקים בהתנחלויות ובין 18,000 ל-50,000

מה עשינו בשנת 2021

תמיכה בעובדים

חברי צוות קו לעובד עראפת עמר, עו"ד חאלד דוחי, עו"ד אורית רונן, עו"ד אלעד כהנא ונציגת משרד העבודה הפלסטיני במפגש עם עובדים פלסטינים במחסום קלקיליה | צלם: עומאר חרצאלה

ביישובים בהם הם מועסקים; פגשנו עובדים בגדה המערבית, במחסומים, בסניפים המקומיים של משרד העבודה הפלסטיני ובשטח, וכן סייענו לעובדים רבים שפנו באופן מקוון במספרים הולכים וגדלים מאז פרוץ מגפת הקורונה.

ההפרות הנפוצות ביותר בהן טיפלנו היו הלנת שכר וזכויות קוגנטיות נוספות; מניעת גישה לשירותי בריאות; שיעבוד חוב וסחר בעבודה; הפרות בטיחות בעבודה לרבות סיוע בהגשת תביעות בגין תאונות עבודה; חסמים בקבלת דמי נכות ולידה וכן אפליה ואלימות.

תרמנו לשיפור יכולת הסנגור העצמי של העובדים בפני מעסיקיהם על-ידי **הנגשה והעלאת מודעות** לזכויותיהם.

זכותונים: הפצנו 20 זכותונים וחברות המסבירות לעובדים מה מגיע להם, ב-8 שפות, ואלו זמינים באתר האינטרנט שלנו וחולקו לעובדים בשטח ובקבלות הקהל.

סרטונים: פרסמנו 7 סרטוני מידע חדשים באנגלית, תאית וערבית כדי ליידע עובדי חקלאות על ההיבטים השונים של בטיחות בעבודה, כגון עבודה בתנאי מזוג אוויר קיצוניים, עבודה במצב חירום ביטחוני ועוד.

סדנאות וסמינרים: קיימנו הדרכות מקוונות ופרונטליות ב-5 שפות שונות, לקבוצות עובדים בהם עובדי סיעוד, עולים מאתיופיה, פלסטינים ומבקשי מקלט, וכן לארגוני שטח של קהילות העובדים עצמם.

במהלך אירועי האלימות שהתרחשו במאי 2021, בהם קיפחו את חייהם שלושה מהגרי עבודה, הנגשנו את פרסומי פיקוד העורף לקהילת מהגרי העבודה, באמצעות עמודי הרשתות החברתיות שאנו מנהלים ב-6 שפות שונות, וייעצנו כיצד לשמור על בטיחות בעבודה בשעת חירום. תמכנו גם בעובדים פלסטינים אזרחי ישראל שפנו אלינו לאחר שקיבלו איומי פיטורין בלתי חוקיים בשל השתתפותם בשביתה כאות מחאה נגד פעולות ישראל בעזה, או בשל התבטאויותיהם בנושא ברשתות החברתיות.

בשנת 2021 ייסדנו שותפות עם אגודת יהודי אתיופיה כדי להעמיק את התמיכה בעובדים מוחלשים יוצאי אתיופיה, עם דגש על עובדים מצפון הארץ. סיפקנו סיוע פרטני לעובדים וקיימנו הרצאות וסדנאות בנושא זכויות עובדים, בהן השתתפו עובדים ונציגי גופים לקידום זכויות הקהילה.

מעקב אחר הפרת זכויות עובדים/ות בשוק העבודה

”ארץ אוכלת עובדיה: הפקרת בריאותם של מהגרי עבודה בחקלאות” בשיתוף עם רופאים לזכויות אדם. הדו”ח, שהתפרסם בעברית עם תקציר באנגלית, מציג את המשוכות הניצבות בדרכם של עובדים הזקוקים לטיפול רפואי, ומרחיב אודות ההשלכות הבריאותיות של תנאי מגורים לא נאותים, תנאים סביבתיים מחפירים ותנאי עבודה המסבים לעובדים נזקים פיזיים ונפשיים שאינם מטופלים.

”תמונת מצב: התפתחויות ושינויים בהעסקת פלסטינים בישראל” (אנגלית, עברית וערבית), תוך התמקדות ביישום הבעייתי של הרפורמה בהסדר ההעסקה משנת 2020, אשר לא הביאה להפסקת הסחר הבלתי חוקי באישורי עבודה לעובדים פלסטינים, כפי שנועדה לעשות.

כמו כן, פרסמנו שני דוחות נוספים:

- בשנת 2021 השקנו **מחלקת מחקר ומדיניות ציבורית**, המתמקדת בזיהוי מגמות חדשות של הפרות זכויות עובדים, כשלים של המדינה ביישום ובאכיפה של חוקי העבודה וחוסרים במעטפת ההגנה על העובדים. בעקבות עבודת המחלקה פרסמנו מספר דוחות:
- דוח חצי-שנתי **ושנתי על בטיחות בעבודה**.
- ”**משבר התחלואה התעסוקתית בישראל**”, הזמין בעברית ובאנגלית, הסוקר את המצב הכללי של הבריאות התעסוקתית בישראל.
- ”**מי שומר על העובדות והעובדים?**” על הנתונים הנמוכים של אכיפת חוקי העבודה בישראל.
- כמו כן, שדרגנו את **מאגר המידע שלנו לתייעוד תאונות העבודה בישראל**, שהתמקד בעבר בענף הבנייה, והרחבנו אותו לכל שאר הענפים במשק. בעקבות עתירת קו לעובד לבית המשפט העליון חויבה המדינה לפרסם את צווי הבטיחות המוטלים באתרי עבודה בהם נתגלו מפגעי בטיחות ואירעו תאונות עבודה קשות. מכיוון שפרסום זה אינו נגיש ואינו נוח להשוואה ולפילוח, עדכנו במהלך שנת 2021 את מערכת איסוף המידע שלנו כך שתכלול את הנתונים אודות הצווים המוטלים והחברות שבאתריהן מוטלים הצווים, וכיום היא **זמינה לעיון הציבור באתר קו לעובד**.

קידום מדיניות

בשנת 2021, פעלנו מול מקבלי ההחלטות והמערכת המשפטית **בלמעלה מ-50 מקרים שונים**, לעתים קרובות בשיתוף פעולה עם ארגוני חברה אזרחית אחרים, אקדמיה וקליניקות משפטיות באקדמיה. פעילות הסנגור שלנו עלתה הילוך בעקבות הקמת הממשלה בחודש יוני, לאחר שנתיים של בחירות חוזרות ונשנות וחוסר יציבות פוליטית מתמשך. פעילותנו זכתה לתהודה בלמעלה מ-80 **אייטמים שפורסמו בכלי תקשורת מרכזיים בארץ ובחו"ל**.

מספר דוגמאות לעבודת הסנגור וההסברה שלנו במהלך 2021:

דרשנו מהמדינה לשפר את מעטפת ההגנה על זכויות עובדים בישראל, והתעקשנו בין השאר כי תקיים את דרישות הבטיחות בבניין, ענף בו מתרחשות תאונות קשות וקטלניות במספרים מבהילים. כמו כן, דרשנו מהמדינה להגדיל באופן מהותי את המשאבים הדלים המנותבים לטובת אכיפת זכויות העובדים, במיוחד בענפים בהם מועסקים עובדים פגיעים, כגון מהגרי עבודה בתחום הסיעוד והחקלאות. דרישותינו הושמעו בסדרה של ניירות עמדה שהגשנו ובדיוני וועדות כנסת בהן השתתפנו.

דרשנו הנגשה של זכויות והטבות סוציאליות באמצעות עמידה על כך שהמדינה תספק מידע פנסיוני באמהרית לישראלים יוצאי אתיופיה ותנגיש שפתית את הזכות לבריאות בתאית, מנדרנית ושפות אחרות הרלוונטיות למהגרי העבודה בישראל. דרשנו פתרונות גם עבור עובדים פלסטינים, מבקשי מקלט ומהגרי עבודה הנדרשים לשלם מכיסם עבור טיפולים רפואיים לאחר

צילום: אורן זיו

2020, שהציעה מודל העסקה משופר לעובדים פלסטינים ונועדה להבטיח שהעובדים יוכלו למצוא עבודה בישראל באופן עצמאי מבלי להסתמך על מתווכים שגובים מהם שלא כדין עמלות מופקעות. ביקורת קו לעובד על יישום הרפורמה – בדגש על היעדר אכיפה, גרירת רגליים בכל הנוגע ליצירת פתרונות טכנולוגיים לחיפוש עבודה ואי-יידוע של העובדים לגבי זכויותיהם – הוצגה **בדו"ח** שנשלח למקבלי החלטות והושמעה בוועדות הכנסת - בפורומים בהם נדרשו המשרדים הממונים לתת תשובות על שאלות קשות.

תאונת עבודה, ויכולים לקבל החזר רק לאחר שהמוסד לביטוח לאומי מכריע בתביעתם. זאת גם במקרים בהם הם מבוטחים בביטוח בריאות פרטי בנוסף לביטוח הלאומי.

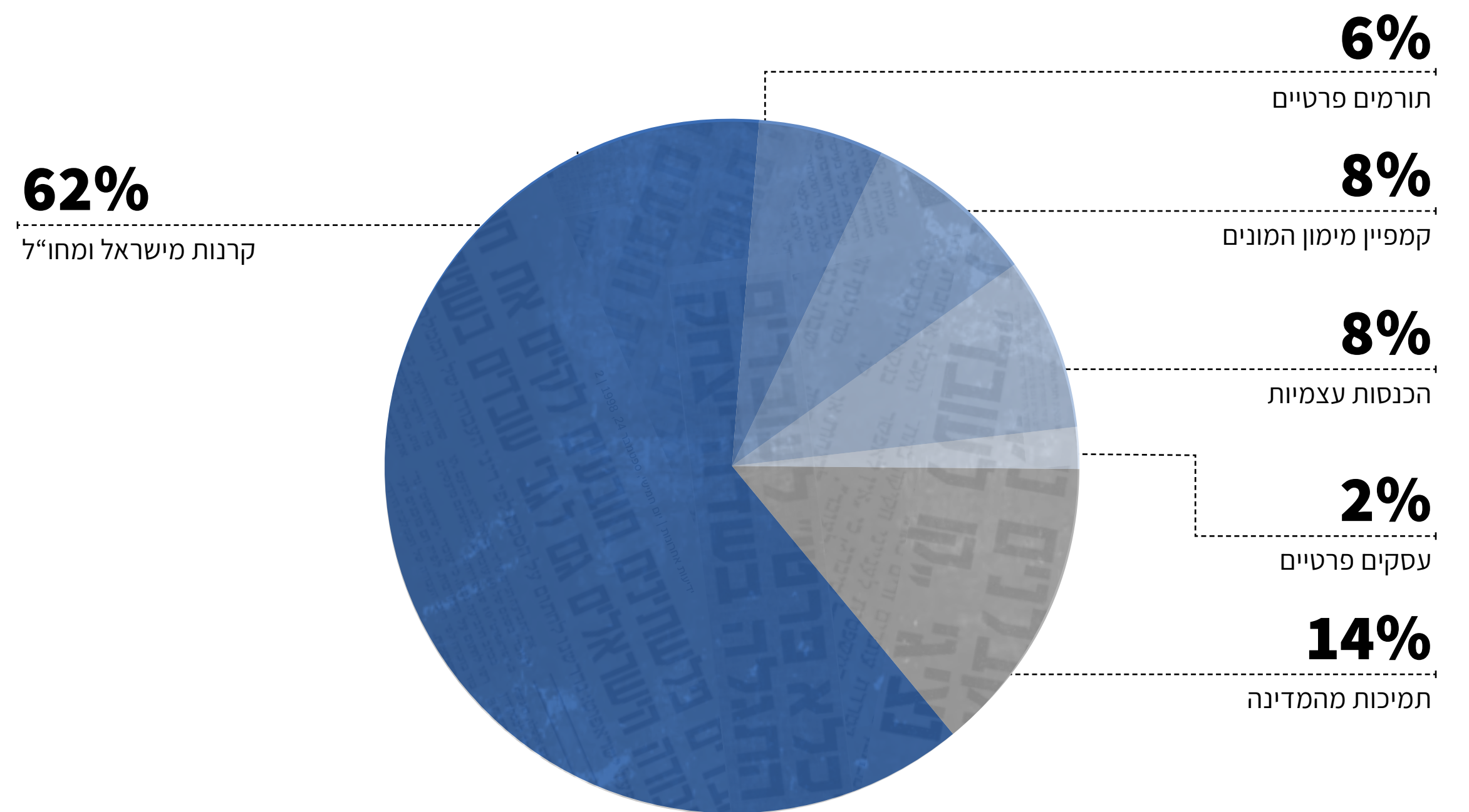
דרשנו בחינה מחודשת של דפוסי העסקה בלתי הוגנים, בהם הבהרת אחריות מזמין השירות לווידוא תשלום זכויות סוציאליות ושכר לעובדים המועסקים באתרו בקבלנות וקבלנות משנה, שרבים מהם הם ישראלים מעוטי הכנסה ומבקשי מקלט. דרשנו יישום נכון של הרפורמה המרכזית לשנת

קו לעובד הוא הארגון המוביל בזיהוי מקרי סחר למטרות עבודה בישראל. בשנת 2021 זיהינו עשרות מקרים **חמורים של ניצול עובדים**, בעיקר בקרב מהגרי עבודה בחקלאות ובניין. משוב משולב של קו לעובד וארגוני חברה אזרחית אחרים הוביל להורדת דירוגה של ישראל בדו"ח השנתי של מחלקת המדינה האמריקאית אודות המאבק העולמי בסחר בבני אדם (TIP) **מדרגה 1 לדרגה 2**.

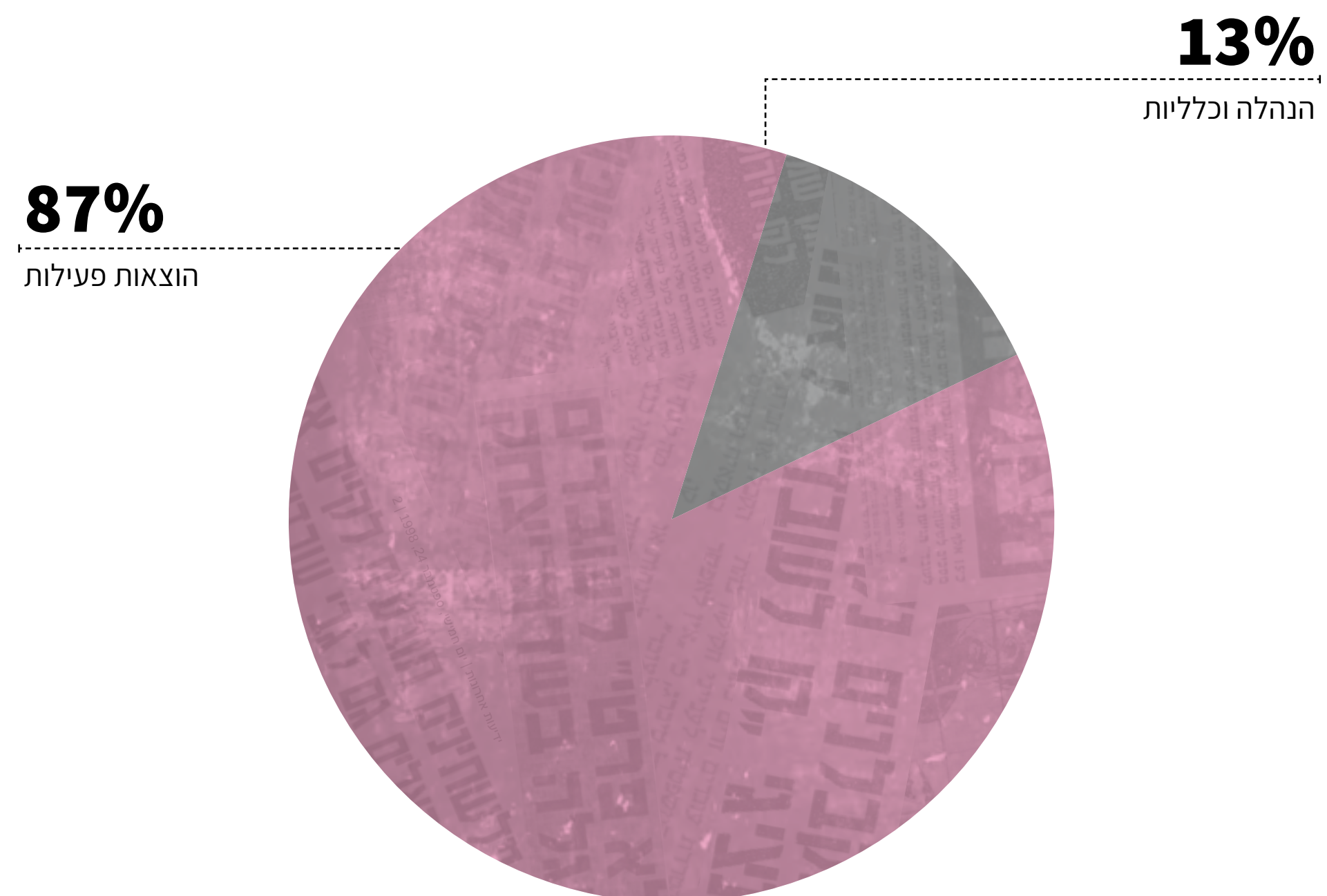
גם ב-2021 פנינו לבג"ץ בדרישה לעצור את התוכניות החד-שנתיות לעבודה/לימודים בחקלאות, המיועדות לסטודנטים מחו"ל, וכן פנינו בדרישה לעצור את הנוהג המאפשר לחברות בנייה זרות להעסיק עובדים במדינותיהם ולהביאם לעבוד על פרויקטים בישראל. שני המודלים הפכו למערכות עוקפות הסכמים להבאת מהגרי עבודה ממדינות מתפתחות לישראל, והם משופעים בהפרות חמורות של נורמות העסקה וחוקים, בהן סחר למטרות עבודה.

דו"ח נספי

מקורות הכנסה

הוצאות

תודה לתומכים שלנו

עבודתנו לא הייתה מתאפשרת ללא המסירות, הנדיבות והמקצועיות של למעלה מ-60 המתנדבים והמתנדבות שלנו. אנו אסירי תודה לכם/ן על כל מה שאתם עושים ועושות מדי יום ב"קו לעובד".

כמו כן, ברצוננו להודות לכל מוקירינו בארץ ובעולם, התומכים בעבודתנו באמצעות תרומות שנתיות, ואף חודשיות, קטנות כגדולות. בפרט, ברצוננו להודות ליותר מ-800 א/נשים וארגונים שתרמו לקמפיין מימון ההמונים שלנו בנובמבר, ועזרו לנו לגייס למעלה מ-580,000 ש. התרומות שלכם/ן הן ההוכחה לתמיכה האדירה שיש לנו בקרב שותפינו בארץ ובעולם.

לבסוף, ברצוננו להכיר בתורמים שלנו, שההכוונה, המימון והתמיכה שלהם מחזקים את עבודתנו ומאפשרים לנו להמשיך ולפעול:

קרן משפחת ארקין

קרן ביידר

האיחוד האירופי

משרד החוץ של הרפובליקה הפדרלית של גרמניה

גוד-ניישן

הווארד לנגר וברברה יפה

ג'ואי וקרול לאו

קרן מנוף של המוסד לביטוח לאומי בישראל

הקרן החדשה לישראל

מועצת הפליטים הנורבגית (NRC)

קרן רוזה לוקסמבורג

קרן סבה

קרן שפירו

SIVMO

סיעת צדק חברתי

שגרירות תאילנד

נציבות האו"ם לפליטים

ותורמים פרטיים נוספים

הצוות שלנו

הנהלה

עדי מעוז

מנכ"ל

אווה אברהם

מנהלת אדמיניסטרטיבית

רן וילנר

מנהל הכספים

מחלקת קידום מדיניות וכיתוח משאבים

מיכל כורך

מנהלת מדיה ומדיניות ציבורית

שרה ואן גונסט

מנהלת פיתוח משאבים

מרים ענתי

גיוס ופיתוח משאבים

אסיה לדיז'ינסקיה

מנהלת מדיה

מחלקה משפטית

חאלד דוחי

מנהל מחלקת עובדים פלסטינים

ומחלקה משפטית

מיכל תג'ר

ראש המחלקה המשפטית

אלעד כהנא

מחלקה משפטית

עובדי המחלקות

איריס בר

מנהלת סניף חיפה

מיטל רוטו

מנהלת מחלקת עובדות סיעוד

קארין קורצקי

עובדת שטח מחלקת עובדות סיעוד

נועה קאופמן

מנהלת מחלקת פליטים ומבקשי מקלט

ליאור מלכה

ריכוז קבלת קהל במחלקת פליטים ומבקשי מקלט

מייקל אפוורקי

עובד שטח ומתורגמן במחלקת פליטים ומבקשי מקלט

תמר ניב ישראל

מנהלת מחלקת עובדים ישראלים ומשק בית

עבד דארי

רכז פניות עובדים פלסטינים

עראפת עמרו

עובד שטח בגדה המערבית

אורית רונן

מנהלת מחלקת עובדי חקלאות

דנית רוזנר

עובדת שטח ומתורגמנית במחלקת עובדי

חקלאות

אלעד בלום

עובד שטח ומתורגמן במחלקת עובדי חקלאות

ועד מנהל

עינת פודחרני, יו"ר

סולומון אבבה

חסן אל חאג'

אורלי בנימין

דבורה בלום

ויקטור לדרפרב

גדיר ניקולא

ספא יונס

איר לתרום

עזרו לנו להגן על זכויות העובדים!

ישנן דרכים שונות לתרום ולתמוך בעבודתנו. כל תרומה תשמש למתן סיוע לעובדים, בין אם מדובר בהגנה על זכויותיהם מול רשויות ומעסיקים, מתן סיוע משפטי או העלאת מודעות לזכויות העובדים בישראל.

תרומות באמצעות המחאה ישירה ל"קו לעובד":

אנא שלחו תרומתכם אל:

קו לעובד

ת.ד 2319 תל אביב יפו 61022 ישראל

תרומה באמצעות העברה בנקאית לקו לעובד

לביצוע העברה בנקאית ישירות לחשבוננו, יש להזין את

הפרטים הבאים:

שם בעל החשבון: קו לעובד

מספר חשבון:431091

בנק הפועלים, סניף 170

קוד סוויפט: POALILIT

IBAN: IL390121700000000431091

תרומה מקוונת (בכל מטבע)

ניתן לתרום באופן מאובטח באינטרנט באמצעות כרטיס

אשראי או PayPal.

[לחץ כאן](#) כדי להתחיל את התהליך יש לבחור סכום ואופן

תשלום ותועברו לאתר מאובטח לסיום. לאחר העברת

התרומה תקבלו אישור תשלום לכתובת האימייל.

קו לעובד נחלת בנימין 75 ת.ד. 2319 תל אביב 6102201

www.kavlaoved.org.il

development@kavlaoved.org.il

